

D E C I Z I E

13 decembrie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Ion Druță, Maria Ghervas
Mariana Pitic, Luiza Gafton

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de
Inspekția Financiară,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Piața
Centrală” împotriva Inspekției Financiare cu privire la contestarea actului
administrativ,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2017, prin care a fost admis
apelul declarat de Întreprinderea Municipală „Piața Centrală”, casată parțial hotărârea
Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iunie 2016 și pronunțată în această parte o
hotărâre nouă de admitere parțială a acțiunii, în rest hotărârea primei instanțe fiind
menținută,

c o n s t a ț ă

La 02 iulie 2015, ÎM „Piața Centrală” a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Inspekției Financiare cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că în perioada 11 martie 2015 – 30
aprilie 2015, de către Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, a
fost efectuat un control complex al activității economico-financiare a întreprinderii,
pentru perioada de activitate 01 aprilie 2012 – 01 martie 2015, conform sarcinilor
stabilite în programul de control, în rezultatul căruia la 30 aprilie 2015 a fost întocmit
Actul inspekțării activității economico-financiare complexe la ÎM „Piața Centrală”
mun. Chișinău. Ne fiind de acord cu pretinsele încălcări stabilite dar și
aprecierile/evaluările expuse în conținutul acestui act, la 15 mai 2015 a depus la
Inspekția Financiară nota de dezacord cu obiecții concrete la constatările și concluziile
expuse în actul de control, precum și argumentele ce justifică solicitarea recunoașterii
nulității acestuia. La 28 mai 2015, prin scrisoarea nr. 27.08.10/675, pârâta i-a
comunicat că materialele inspekțării activității economico-financiare au fost deja

examine, fiind constatate abateri de la cadrul normativ, solicitându-i-se prezentarea la 03 iunie 2015 în vederea adoptării deciziei.

Invocă ÎM „Piața Centrală” că la 03 iunie 2015, Inspekția Financiară a emis Prescripția nr. 27-08-10/698 privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspekției financiare complexe, fiind solicitată îndeplinirea următoarelor prescripții: examinarea rezultatelor inspekției și întreprinderea măsurilor eficiente pentru înlăturarea încălcărilor constatate și prevenirea acestora pe viitor; respectarea cu strictețe și asigurarea studierii de către angajații implicați în managementul financiar a actelor normative indicate în prezenta prescripție; implementarea procedurilor de control intern în conformitate cu prevederile art. 41 din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007 orientate spre asigurarea desfășurării organizate și eficiente a activității economice, asigurarea transparenței și corectitudinii în relațiile de serviciu; inițierea cercetării de serviciu întru identificarea persoanelor vinovate de comiterea încălcărilor și întreprinderea măsurilor pentru restituirea, conform legislației în vigoare, a cheltuielilor neîntemeiate în sumă de 8666,6 mii lei; asigurarea restituirii bunurilor imobile în sumă de 249,9 mii lei investiți în capitalul statutar al ÎM „Mezcar”; neadmiterea pe viitor a veniturilor ratate, precum și întreprinderea măsurilor necesare în vederea monitorizării respectării condițiilor contractelor încheiate și încasarea penalităților în sumă de 360,1 mii lei (SRL „Lina Capital”); reflectarea în evidența contabilă a surplusului de produse alimentare în sumă de 1,8 mii lei și restituirii neajunsului de produse alimentare în mărime de 0,16 mii lei; respectarea cadrului normativ în vederea neadmiterii pe viitor a cheltuielilor nereglementare; îmbunătățirea managementului contabil, restabilirea în evidența contabilă a situațiilor economice în concordanță cu prevederile cadrului regulamentar. Totodată, i s-a comunicat că despre măsurile întreprinse în vederea lichidării încălcărilor și neajunsurilor depistate și reflectate în actul inspekției financiare, urmează să informeze Inspekția Financiară până la 03 iulie 2015.

Menționează reclamanta că la 03 iunie 2015, Inspekția Financiară a emis și Decizia nr. 27-08-11/195 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice, prin care în temeiul prevederilor art. 10 alin. (6) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992 și pct. pct. 7 alin. (1) lit. g), 12 lit. g) din Regulamentul privind organizarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02 noiembrie 2010, s-a decis perceperea în bugetul de stat de la ÎM „Piața Centrală” a venitului ilicit obținut în sumă totală de 42 626 mii lei și amenzii în cuantum echivalent. Potrivit deciziei, s-a constatat că de către întreprindere, în perioada 01 ianuarie 2013 – 01 martie 2015, au fost aplicate tarife eronate pentru serviciile de piață, astfel, costul tarifului n-a fost ajustat la cheltuielile efective reflectate în documentele primare de evidență contabilă, la suprafața comercială efectivă și la zilele efectiv lucrătoare înregistrate în evidența contabilă. La fel, contrar prevederilor art. 14 din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, tarifele pentru serviciile de piață aplicate, n-au fost aprobate prin decizia Consiliului municipal Chișinău.

Consideră ÎM „Piața Centrală” că decizia și prescripția din 03 iunie 2015 sunt nefondate, rezultate din aprecierea eronată a legislației în vigoare și a înscrisurilor în

baza cărora au fost emise aceste acte administrative și interpretarea restrictivă și disproportională a prevederilor legislației în vigoare, și anume. Întreprinderea își organizează activitatea și își determină sarcinile antreprenoriale conform legislației menționate și Statutul său, desinestătător pe principii de autogestionare și autofinanțare completă, reieșind din indicatorii economici firești ai economiei de piață, ce ar asigura o dezvoltare economică și socială a acesteia prin crearea pe teritoriul său a condițiilor adecvate persoanelor fizice și juridice la prestarea serviciilor, locurilor și spațiilor de comerț, activitatea desfășurată fiind realizată în temeiul autorizației de funcționare. Astfel, nu reprezintă o entitate ce în activitatea sa urmează să aplice tarife aprobate, în vederea executării actelor normative care reglementează formarea și aplicarea prețurilor în accepțiunea Legii cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992 și deci, nu reprezintă un subiect al pretinsei încălcări financiare incriminate.

Susține reclamanta că nu sunt aplicabile la caz prevederile art. 14 alin. (2) lit. q) din Legea privind administrația publică locală, invocate de Inspekția Financiară cu privire la aprobarea tarifului, or, această normă reglementează competențele de bază ale consiliilor locale și nicidecum nu poate fi extinsă față de activitatea sa antreprenorială, nefiind o instituție publică și respectiv, nu prestează un serviciu public din subordinea autorității publice în sensul stabilirii normative a tarifelor. Totodată, Consiliul municipal Chișinău nu dispune de obligații imperative cu privire la stabilirea prețurilor și tarifelor pentru întreprinderea municipală ce desfășoară activitate antreprenorială independentă și pe principii de autofinanțare, tarifele stabilite pentru serviciile prestate aprobate de administrația acesteia fiind coordonate cu autoritatea publică locală în calitatea acesteia de fondator, lipsind careva reglementări ce ar condiționa imperativ tarifele pentru serviciile prestate de o eventuală aprobare. În concluzie, întreprinderea nu prestează servicii față de care se aplică măsurile reglementării de stat a prețurilor și față de care se instituie norme imperative cu titlu de mărfuri social-importante.

De asemenea, consideră ÎM „Piața Centrală” că nu sunt aplicabile la caz nici prevederile art. 12 din Legea cu privire la comerțul interior, în contextul invocat de Inspekția Financiară în actele administrative emise, deoarece nu a admis în activitatea sa careva ingerințe în domeniul reglementat de legea dată și care vizează activitățile în comerțul interior. Astfel, norma dată nu conține prevederi ce ar restricționa stabilirea tarifelor pentru serviciile pieții, stabilind doar că administratorul pieței în baza principiilor transparenței, nediscriminării și al echității economice în coordonare cu autoritatea administrației publice locale stabilește tarifele pentru serviciile pieții, în speță tarifele aprobate de către administrația pieții fiind coordonate cu autoritatea publică încă în ianuarie 2013.

Accentuează reclamanta că stabilirea tarifului pentru un loc de comerț se efectuează în baza unor raționamente profesionale și economice, capabile să asigure obținerea profiturilor, corespunzător care să acopere cheltuielile și implicit să asigure o rentabilitate economică. Așadar, tarifele determinate în cadrul activității întreprinderii au fost stabilite reieșind din scopul și sarcina principală a oricărui întreprinzător de obținere a profiturilor și asigurarea condițiilor necesare pentru desfășurarea activității în piață conform legislației în vigoare.

Declară ÎM „Piața Centrală” că Inspekția Financiară nu dispune de competența verificării și aplicării sancțiunilor pecuniare, or, pct. 6 din Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02 noiembrie 2010 privind organizarea activității de inspekție financiară, prevede că în exercitarea funcțiilor sale, Inspekția Financiară efectuează inspekții (controale) financiare la întreprinderile de stat și cele municipale, la societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte, pe aspecte ce țin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget și achitarea dividendelor, disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat, în speță obiectul controlului și actele administrative emise depășind evident sfera de competență a autorității publice și implicit aplicarea sancțiunii pecuniare.

Indică reclamanta că la 09 iunie 2015 s-a adresat cu cerere prealabilă către pârâtă, solicitând anularea actelor administrative emise, care a fost însă respinsă de Inspekția Financiară prin scrisoarea din 25 iunie 2015.

Solicită ÎM „Piața Centrală” anularea Deciziei Inspekției Financiare nr. 27-08-11/195 din 03 iunie 2015 „Cu privire la aplicarea sancțiunilor economice” și a Prescripției nr. 27-08-10/698 din 03 iunie 2015 „Privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspekției financiare complexe la ÎM „Piața Centrală”.

Prin hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iunie 2016, acțiunea a fost respinsă ca nefondată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2017, a fost admis apelul declarat de ÎM „Piața Centrală”, casată hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iunie 2016 în partea respingerii pretenției privind contestarea deciziei Inspekției Financiare nr. 27-08-11/195 din 03 iunie 2015 cu pronunțarea în această parte a unei hotărâri noi de admitere parțială a acțiunii. S-a anulat ca ilegală în fond, emisă contrar prevederilor legii și cu încălcarea competenței, Decizia Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor nr. 27-08-11/195 „Cu privire la aplicarea sancțiunilor economice” față de ÎM „Piața Centrală”. În rest, hotărârea primei instanțe a fost menținută.

La 18 septembrie 2017, în termenul prevăzut de art. 434 alin. (1) CPC, Inspekția Financiară a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2017 și menținerea hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iunie 2016.

În susținerea recursului, recurenta a invocat că este neîntemeiată concluzia instanței de apel precum că Inspekția Financiară nu este în drept să emită prescripții privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspekției financiare, deoarece contravine pct. 7 subpct. 1 lit. j) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, care prevede că în cadrul exercitării funcțiilor sale Inspekția Financiară înaintează conducătorilor și executorilor de buget ale entităților supuse inspekției (controlului) financiare prescripții executorii privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspekției (controlului) financiare și monitorizează executarea acestora.

De asemenea, consideră Inspekția Financiară eronat și argumentul Curții de Apel Chișinău precum că prescripția a fost executată integral de ÎM „Piața Centrală”, deoarece inspekția nu a fost informată nici până-n prezent despre executarea acesteia,

iar prin contestarea prescripției, intimata-reclamantă de fapt a și urmărit scopul de a nu întreprinde măsurile cu privire la lichidarea încălcărilor constatate în cadrul inspectării financiare.

Indică recurenta că în acest sens este întemeiată concluzia instanței de fond cu privire la faptul că precipția nu este act administrativ și nu poate constitui obiect al contenciosului administrativ.

Inspekția Financiară consideră nejustificat și argumentul instanței de apel precum că decizia din 03 iunie 2015 a fost emisă cu depășirea competenței, problema corectitudinii aplicării tarifelor pentru serviciile de piață, inclusiv și tariful de intrare a automobilului pe teritoriul pieței, neurmând fi încadrată în competențele inspekției, inspekțiile financiare fiind limitate numai la aspecte ce țin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget și achitarea dividendelor, disciplina prețurilor și tarifele reglementate de stat. Or, ÎM „Piața Centrală” este fondată integral (100 %) de Consiliul municipal Chișinău prin decizia nr. 7/11 din 14 martie 1994, care deține în fondul statutar 62 057 073 lei – patrimoniu municipal și mijloace financiare pe care întreprinderea le gestionează economic, și respectiv, cade sub incidența legii de a fi supuse verificării, potrivit competenței, anume de Inspekția Financiară.

La 16 octombrie 2017, în adresa intimatei ÎM „Piața Centrală” a fost expediată copia recursului declarat de Inspekția Financiară, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței.

La 17 noiembrie 2017, ÎM „Piața Centrală” a depus referință, solicitând declararea recursului Inspekției Financiare ca fiind inadmisibil. Indică intimata că argumentele invocate de către recurentă sunt neîntemeiate, or, instanța de apel a dat o apreciere corespunzătoare tuturor probelor existente la dosar, precum și a determinat circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei, pronunțând o decizie legală și întemeiată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 decembrie 2017, recursul declarat de Inspekția Financiară a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recursul declarat și obiecțiile expuse în referință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Conform art. 179 alin. (2) și (5) din Codul civil, întreprinderile municipale se fondează și se dotează de către autoritățile administrației publice locale. Particularitățile fondării, funcționării și încetării activității întreprinderilor de stat și întreprinderilor municipale se reglementează de prezentul cod, de legislația cu privire la întreprinderile de stat și la întreprinderile municipale, cu privire la administrația publică locală, de alte acte normative, precum și de statutele-model ale acestor

întreprinderi.

Potrivit pct. 1 din Regulamentul-model al întreprinderii municipale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 387 din 06 iunie 1994, întreprinderea municipală este agentul economic cu personalitate juridică, constituit de către una sau mai multe unități administrativ-teritoriale, dotat în exclusivitate cu bunuri proprietate a unității/unităților administrativ-teritoriale fondatoare, care, prin utilizarea lor judicioasă, produce anumite tipuri de mărfuri (producție), execută lucrări sau prestează servicii, necesare pentru satisfacerea cerințelor fondatorului/fondatorilor (ale unității/unităților administrativ-teritoriale fondatoare).

Pct. 6 din Regulamentul-model al întreprinderii municipale prevede că, întreprinderea este fondată și dotată cu bunuri de către fondator/fondatori.

Iar pct. 11 din Regulamentul dat stipulează că, bunurile unității administrativ-teritoriale pe care fondatorul le-a transmis întreprinderii aparțin acesteia numai în limitele dreptului gestiunii lor economice.

Conform pct. 31 din Regulament, controlul activității întreprinderii este efectuat, în limitele competențelor ce le sunt atribuite prin lege, de către organele administrației de stat abilitate cu funcții generale sau speciale de control – financiare, fiscale, bancare, precum și de către alte structuri de stat.

În conformitate cu pct. 78 alin. (1), (2) și (4) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, inspectarea financiară se efectuează de către Inspekția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor în baza regulamentului aprobat de către Guvern. În cadrul inspectărilor financiare este verificată activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigări operative și analize documentare efectuate în baza informațiilor privind eventuale încălcări ale legislației sau fraude în gestionarea și utilizarea resurselor bugetare, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public, disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale și al societăților comerciale cu cota de participare a statului, precum și a dividendelor și a defalcărilor la buget a unei părți a profitului net al acestora.

Inspectării financiare pot fi supuse întreprinderile de stat/municipale, societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte nu mai mică de 25 la sută, precum și persoanele afiliate acestora.

Prevederi similare se conțin și în pct. 6 lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02 noiembrie 2010, care stipulează că în exercitarea funcțiilor sale, Inspekția financiară efectuează inspectări (controale) financiare la întreprinderile de stat și cele municipale, la societățile comerciale în al căror capital social statul deține o cotă-parte, precum și la persoanele afiliate, pe aspecte ce țin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget și achitarea dividendelor, disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat.

Materialele cauzei atestă că prin decizia Primăriei orașului Chișinău nr. 7/11 din 14 martie 1994, s-a fondat Întreprinderea Municipală „Piața Centrală”, capitalul social al căruia s-a format în baza patrimoniului municipal (f.d. 197, volumul I).

În perioada 11 martie 2015 – 30 aprilie 2015, de către Inspekția Financiară din subordinea Ministerului Finanțelor s-a efectuat un control complex al activității economico-financiare a ÎM „Piața Centrală” din mun. Chișinău, pentru perioada de activitate 01 aprilie 2012 – 01 martie 2015, conform sarcinilor stabilite în programul de inspectare (f.d. 31, volumul I).

În rezultatul controlului a fost întocmit Actul inspectării activității economico-financiare complexe la ÎM „Piața Centrală” mun. Chișinău din 30 aprilie 2015 (f.d. 32-75, volumul I).

La 03 iunie 2015, Inspekția Financiară a emis Prescripția nr. 27-08-10/698 privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării financiare complexe la ÎM „Piața Centrală” (f.d. 79-84, volumul I).

Tot la 03 iunie 2015, Inspekția Financiară a adoptat și Decizia nr. 27-08-11/195 cu privire la aplicarea sancțiunilor economice, prin care în temeiul prevederilor art. 10 alin. (6) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992 și pct. pct. 7 alin. (1) lit. g), 12 lit. g) din Regulamentul privind organizarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1026 din 02 noiembrie 2010, s-a decis perceperea în bugetul de stat de la ÎM „Piața Centrală” a venitului ilicit obținut în sumă totală de 42 626 mii lei și amenzii în cuantum echivalent (f.d. 78, volumul I).

Potrivit deciziei, contrar prevederilor art. 6 alin. (2) lit. b), c) și d) din Legea contabilității nr. 113 din 27 aprilie 2007, art. art. 30, 10 și 12 din Legea cu privire la comerțul interior nr. 231 din 23 septembrie 2010, de către ÎM „Piața Centrală”, în perioada 01 ianuarie 2013 – 01 martie 2015, au fost aplicate tarife eronate pentru serviciile de piață, costul tarifului nefiind ajustat la cheltuielile efective reflectate în documentele primare de evidență contabilă, la suprafața comercială efectivă și la zilele efectiv lucrătoare înregistrate în evidența contabilă.

La fel, contrar prevederilor art. 14 din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, tarifele pentru serviciile de piață aplicate, n-au fost aprobate prin decizia Consiliului municipal Chișinău.

Deci, calculul tarifului aprobat prin ordinele directorului și materialele anexe parte componentă a acestora, a fost întocmit cu date eronate, care se exprimă prin majorarea (exagerarea) cheltuielilor aferente serviciilor de piață incluse în componența tarifului, repartizarea cheltuielilor la o suprafață de comerț diminuată și micșorarea numărului efectiv a zilelor lucrătoare incluse în calculul tarifului zilnic la 1 m². În așa mod, în perioada 01 ianuarie 2013 – 01 martie 2015, în rezultatul aplicării tarifelor majorate nejustificat, au fost încasate venituri ilicite în sumă de 41999,7 mii lei și anume, 2013 – 19660,4 mii, 2014 – 19317,2 mii lei și 2015 (februarie) – 3018,1 mii lei.

Analizând prevederile legale supra citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că Inspekția Financiară este autoritatea publică competentă să efectueze controlul complex al activității economico-financiare a ÎM „Piața Centrală”, fiind în drept, conform atribuțiilor funcționale prevăzute în pct. 7 subpct. 1 lit. g) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, să adopte decizii privind aplicarea sancțiunilor pecuniare.

Prin urmare, este eronată concluzia instanței de apel, precum că decizia Inspecției Financiare din 03 iunie 2015 a fost emisă cu depășirea competenței, problema corectitudinii aplicării tarifelor pentru serviciile de piață, inclusiv și tariful de intrare a automobilului pe teritoriul pieței, neurmând fi încadrată în competențele inspecției, inspectările financiare fiind limitate numai la aspecte ce țin de utilizarea patrimoniului public, corectitudinea defalcărilor la buget și achitarea dividendelor, disciplina prețurilor și tarifele reglementate de stat.

Or, ÎM „Piața Centrală”, fiind fondată integral (100 %) de Consiliul municipal Chișinău prin Decizia nr. 7/11 din 14 martie 1994 și care deține în fondul statutar 62 057 073 lei – patrimoniu municipal și mijloace financiare, pe care întreprinderea doar le gestionează economic, cade sub incidența legii de a fi supusă verificării, potrivit competenței, anume de către Inspecția Financiară, care în exercitarea funcțiilor sale, efectuează inspectări (controale) financiare la întreprinderile municipale, pe aspecte ce țin de *utilizarea patrimoniului public*, corectitudinea defalcărilor la buget și achitarea dividendelor, disciplina prețurilor și tarifelor reglementate de stat.

Potrivit art. 14 alin. (2) lit. q) din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, consiliul local aprobă, în condițiile legii, norme specifice și tarife pentru instituțiile publice și serviciile publice de interes local din subordine, cu excepția tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică și de alimentare cu apă tehnologică, inclusiv aprobă cerințe privind regimul de lucru al întreprinderilor comerciale și de alimentație publică, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, precum și al persoanelor fizice care practică comerțul.

Reieșind din norma dată și având în vedere faptul că ÎM „Piața Centrală” este fondată integral de Consiliul municipal Chișinău și gestionează patrimoniul municipiului, tarifele pentru locurile de comerț și serviciile de piață urmau să fie coordonate și aprobate prin decizia Consiliului municipal Chișinău.

Însă, Inspecția Financiară a constatat că, în lipsa coordonării și aprobării tarifelor de către Consiliul municipal Chișinău, tarifele pentru locurile de comerț și serviciile de piață au fost stabilite prin ordinele directorului ÎM „Piața Centrală”, pentru perioada 01 ianuarie 2013 – 01 martie 2015.

În calculul tarifelor, stabilite prin ordinele directorului ÎM „Piața Centrală” și materialele-anexă parte componentă a acestora, au fost incluse cheltuielile și consumurile majorate aferente serviciilor de piață, repartizate la o suprafață de comerț diminuată comparativ cu cea reală utilizată și micșorarea numărului efectiv al zilelor lucrătoare incluse în calculul tarifului zilnic la un metru pătrat.

În consecință, de către ÎM „Piața Centrală”, în perioada 01 ianuarie 2013 – 01 martie 2015, în rezultatul aplicării tarifelor majorate, au fost încasate venituri ilicite în sumă de 41999,7 mii lei și anume, 2013 – 19660,4 mii, 2014 – 19317,2 mii lei și 2015 (februarie) – 3018,1 mii lei.

De asemenea, tariful de intrare a automobilelor pe teritoriul pieței n-a fost ajustat la cheltuielile efectiv suportate, reflectate în evidența contabilă, în perioada 01 ianuarie 2013 – 01 martie 2015 pentru acest serviciu intimata-reclamantă încasând venituri ilicite în sumă de 630,3 mii lei.

Din considerentele date, instanța de recurs conchide că Judecătoria Rîșcani mun.

Chișinău corect a apreciat că neaprobarea tarifelor pentru locurile de comerț și serviciile de piață de către Consiliul municipal Chișinău și stabilirea acestora unilateral prin ordinele ÎM „Piața Centrală”, a dus la încasarea unor venituri ilicite, care necesită a fi percepute în bugetul de stat, fiind justificată aplicarea față de ultima a sancțiunilor financiare prin Decizia nr. 27-08-11/195 din 03 iunie 2015.

Or, art. 10 alin. (6) din Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi nr. 845 din 03 ianuarie 1992, prevede că veniturile ilicite obținute de agenții economici prin exagerarea costului producției, prețului de vânzare al mărfii, al bunurilor, rentabilității, adaosului comercial, volumului de lucrări efectuate în construcții și tarifelor la serviciile prestate, nerespectându-se astfel actele normative care reglementează formarea și aplicarea prețurilor, precum și amenzile aplicate în quantum echivalent acestor venituri se percep la bugetul de stat în baza deciziei adoptate de Curtea de Conturi, de Inspekția financiară din subordinea Ministerului Finanțelor, prin înaintarea ordinelor incaso, în termen de 30 de zile de la data înmânării deciziei de către organul ce a adoptat-o.

Referitor la pretenția privind anularea Prescripției nr. 27-08-10/698 din 03 iunie 2015, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție remarcă că instanța de fond just a concluzionat că aceasta nu reprezintă un act administrativ, ci un act emis în scopul lichidării benevole a iregularităților constatate în cadrul inspectării activității economico-financiare complexe efectuate la ÎM „Piața Centrală”, fiind emisă în scop lucrativ și respectiv, nu poate constitui obiect al contenciosului administrativ, prin actul dat nefiind constituite, modificate sau stinse careva raporturi juridice.

În acest sens, este neîntemeiată concluzia Curții de Apel Chișinău precum că Inspekția Financiară nu este în drept să emită prescripții privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării financiare, deoarece contravine pct. 7 subpct. 1 lit. j) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspekției Financiare din subordinea Ministerului Finanțelor, care prevede că în cadrul exercitării funcțiilor sale Inspekția Financiară înaintează conducătorilor și executorilor de buget ale entităților supuse inspectării (controlului) financiare prescripții executorii privind lichidarea iregularităților constatate în cadrul inspectării (controlului) financiare și monitorizează executarea acestora.

Date fiind cele relevate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, drept consecință fiind concluzia greșită privind anularea Deciziei Inspekției Financiare nr. 27-08-11/195 din 03 iunie 2015, hotărârea primei instanțe fiind legală și întemeiată, motiv din care urmează a fi menținută.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, decizia instanței de apel fiind emisă cu aplicarea eronată a normelor de drept material, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Inspekția Financiară, a casa integral decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2017 și a menține hotărârea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iunie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Inspekția Financiară.

Se casează integral decizia Curții de Apel Chișinău din 18 iulie 2017 și se menține hotărârea Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 08 iunie 2016, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii Municipale „Piața Centrală” împotriva Inspekției Financiare cu privire la contestarea actului administrativ.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Ion Druță

Maria Ghervas

Mariana Pitic

Luiza Gafton